

Auca de Guillem d'Efak (1930-1995)

Un cantant manacorí que va córrer un llarg camí

1. Això era i no era...
un artista de bandera,
2. negre i fosc com el carbó,
que ens va donar una lliçó.
3. Fill de mare guineana,
és a dir una bona nana,
4. i d'un tal Toni «cremat»,
que tenia certa edat
5. i que en tornar d'ultramar
se'l va endur a la nova llar,
6. a Manacor. Aquí sa tia
guarda el nin de nit i dia.
7. Donya Lluïsa Fuster
li ensenya a escriure bé.
8. Per a ell no hi haurà barreres
i així aprèn les mil maneres
9. de fer amb gràcia moltes coses,
com ara versos i gloses.
10. Als pagesos, fa de mestre
de qui aprèn atent i destre.
11. Fa d'artesa i de guia
i es posa a fer poesia,
12. com en Vidal i en Llompart,
que aprecien el seu art.
13. «M'acub, idò, més que mai»,
fa saber a en Pífol i en Fai.
14. Un cop té el pare advertit
Manacor queda petit.
15. I aventurer, ves per on!,
se'n va sol a córrer món.
16. Torna l'any 59
i comença a fer renou.
17. A Palma, al Terreno, canta
i la clientela encanta
18. perquè en Guillem de solista,
d'una orquestra, és un artista.
19. Llompart l'any 63
li fa una oferta de pes:
20. que faci com n'Espinàs,
que en Raimon ja ha obert el pas,
21. i canti com es fa aquí,
amb el seu deix mallorquí.
22. Així, amb Concèntric fa via
aportant discografia.
23. I és amb en Guillem d'Efak
que obren la Cova del Drac.
24. Coneixeu l'«Adéu, Andreu»
o la de «No me sap greu»?
25. ¿O la tràgica «Balada
d'en Jordi Roca», basada...
26. en un fet real viscut?
Qui l'escolta queda mut.
27. Quan en Guillem canta blues,
no se us fa a la gola un nus?
28. Coneixeu «Plou i fa sol»?
Sembla que et dugui a fer un vol.
29. I «El dimoni Cucarell»?
Molts n'hi ha que ho són més que ell.
30. Compartint el seu encís
actua a Zuric, París,
31. i a Canes, en el MIDEM,
també escolten en Guillem.
32. Però llavors, el beneitó,
s'allunya de la Cançó.
33. Fa teatre, poesia
i pinta també algun dia.
34. És fruit d'aquesta faceta
el «Poeta amb bicicleta»
35. o «El poeta i la mina»,
«Erosfera», cosa fina,
36. i «Madona i arbre», viva!,
amb què guanya el Carles Riba.
37. Amb tot, l'any 67
torna com ho fa un vailet,
38. amb «Cançó de Son Coletes»,
una de les més completes
39. pel que té d'èpica i noble;
clama per la pau del poble.
40. Un disc nou treu poc després,
elegíac d'allò més.
41. Fins que acaba, qui ho diria?,
que en Guillem farà de guia
42. per Mallorca, amb molta calma,
i per la ciutat de Palma.
43. A l'inici dels noranta,
cau malalt; ja no s'aguanta.
44. Per això rep l'homenatge
que pertoca al personatge
45. el juny del 94,
a l'Auditori teatre.
46. L'any 95 morí
i uns anys després podem dir
47. que Manacor l'aprecia
tant o més que quan vivia
48. amb nosaltres, aquest crak,
Guillem Fullana d'Efak.

Joan Vilamala, 2019/2020